

Pestprotocol Helios

Dit pestprotocol bevat de volgende onderdelen:

- Algemene tekst bedoeld voor de website;
- Het pestprotocol bedoeld voor op de website;
- Handvatten voor stafleden en coördinatoren en priesters.

Algemene document bedoeld voor op de website

Helios, kampen van de Christengemeenschap, zet zich in voor een veilige sociale omgeving, zowel binnen de zomer- en winterkampen als in de rest van de organisatie. Hiertoe beschikt de organisatie over een pestprotocol dat enerzijds bestaat uit een scholing van onze vrijwilligers en anderzijds uit een handelingsprotocol (zie document). Het is daarbij belangrijk om te bedenken dat de organisatie volledig bestaat uit vrijwilligers. Ondanks scholing, het pestprotocol en de algemeen geldende waarden binnen de organisatie (zoals gedefinieerd in het algemeen reglement) kan pesten voorkomen binnen onze kampen of taakgroepen, net als in elke andere organisatie. In dat geval zal iedereen binnen de organisatie zich inspannen om de veilige sociale omgeving te herstellen.

Het pestprotocol

1. Doelstelling

Het doel van dit pestprotocol is om een veilige en respectvolle omgeving voor alle deelnemers en vrijwilligers van onze organisatie te waarborgen. We streven ernaar om pesten te voorkomen, tijdig te signaleren en effectief aan te pakken, zodat iedere deelnemer een positieve en plezierige ervaring heeft tijdens het kamp. Daarnaast kan dit protocol ook als hulpmiddel dienen voor taakgroepen of andere organen binnen de organisatie.

2. Definitie van pesten

Bij pesten is er sprake van herhaaldelijk verbaal of fysiek beschadigen van een ander en/of het sociaal uitsluiten van de ander uit de groep. Pestgedrag wordt dus niet per se

gedefinieerd door de handeling zelf, maar meer door de bedoeling van die handeling (schaden, buitensluiten). Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en eventueel de omstanders. De pester heeft vaak een sterkere sociale positie dan degene die gepest wordt. Hierbij is het belangrijk te bedenken dat hierin niet altijd enkel de degene die gepest wordt slachtoffer is van de situatie. Er is niet altijd een duidelijke grens te trekken tussen ongewenst gedrag, plagen en pesten. Per situatie moet dus worden gekeken naar de intenties van bepaald gedrag en het gevolg van dit gedrag op de betrokkenen.

3. Preventieve maatregelen

- a. Voorlichting: In de voorbereiding van het kamp worden stafleden getraind in het vormgeven van een veilige sociale omgeving.
- b. Gedragsregels: Duidelijke gedragsregels worden door elk kamp opgesteld en gecommuniceerd, voortvloeiend uit de vier eerbiedsgebieden die aan onze kampen ten grondslag liggen (zie 'Over ons' op de website voor een toelichting). Deze gedragsregels zijn in overeenstemming met artikel 6a en 6b in het *Algemeen Reglement*.
- c. Groepsvorming: Groepsvorming wordt gestimuleerd door kennismakingsspellen, teambuildingactiviteiten en wisselende groepssamenstellingen, om sociale isolatie te voorkomen.

4. Signalering van pestgedrag

- a. Observatie: Stafleden zijn alert op signalen van pestgedrag, zoals teruggetrokken gedrag, veranderingen in eet- en slaappatronen, of plotselinge agressiviteit. Deze signalen worden besproken binnen (een daarvoor aangewezen deel van) de staf.
- b. Meldingsprocedure: Deelnemers worden aangemoedigd om (vermoedens van) pestgedrag te melden bij de staf.

5. Aanpak van pestgedrag

- a. Directe interventie: (mogelijk) pestgedrag wordt zo snel als mogelijk en nodig besproken met de betrokkenen.
- b. Gesprekken: De pester, degene die wordt gepest en eventueel andere betrokkenen kunnen apart en/of gezamenlijk door een staflid, de coördinator of de priester worden gehoord om de situatie te begrijpen en passende maatregelen te kunnen nemen.
- c. Consequenties en interventies: Afhankelijk van de ernst van het pestgedrag en de eerdere interventies bij het pestgedrag stellen de verantwoordelijken voor het kamp (dus de coördinator en de priester) passende maatregelen vast, variërend van een waarschuwing tot onmiddellijke beëindiging van het kamp voor betrokkenen.
- d. Verwittiging: Indien passend en nodig kan de opgegeven contactpersoon, ouder of voogd van betrokkenen benaderd worden. Dit contact kan als doel hebben om de ouder of voogd op de hoogte te stellen, om het proces te ondersteunen of om eventuele maatregelen door te voeren. De staf van het kamp kan ervoor kiezen om de ouder of voogd tijdens het kamp op de hoogte te stellen. Na afloop van het kamp

worden ouders of voogden van betrokkenen indien nodig op de hoogte gebracht van wat zich heeft voorgedaan.

6. Nazorg

- a. Begeleiding: vanuit het Bestuur van de Kampen zijn interne vertrouwenspersonen aangewezen om nazorg te bieden wanneer dit nodig blijkt. Zij zijn bereikbaar via bestuur@helioskampen.nl. Wanneer extra ondersteuning gewenst is, kan de externe vertrouwenspersoon worden gecontacteerd via externevertrouwenspersoon@helioskampen.nl.
- b. Evaluatie: stafleden kunnen een geanonimiseerde casus gebruiken om hun eigen handelen te evalueren en daarmee in de toekomst nog beter op pestgedrag te reageren.

7. Evaluatie en bijstelling protocol

Ons pestprotocol wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld om ervoor te zorgen dat het effectief blijft in het voorkomen, signaleren en aanpakken van pestgedrag.

Dit pestprotocol is een leidraad voor alle deelnemers en stafleden van onze kampen en dient te worden nageleefd voor een veilige en positieve kampervaring voor iedereen.

Handvatten voor stafleden

Als vrijwilliger van Helios word je geacht de afspraken zoals gedefinieerd in artikel 6a en 6b van ons *Algemeen Reglement* na te leven. Wanneer blijkt dat er binnen de organisatie, de staf of een kamp signalen zijn van pestgedrag, dan kan onderstaand document houvast bieden. In dit document wordt aandacht besteed aan de definitie en mogelijke signalen van pestgedrag en optionele interventies en sancties. Op de website is het algemene pestprotocol te vinden.

Definitie:

Bij pesten is sprake van herhaaldelijk verbaal of fysiek beschadigen van een ander en/of het sociaal uitsluiten van de ander uit de groep. Pestgedrag wordt dus niet per se gedefinieerd door de handeling zelf, maar meer door de bedoeling van die handeling (schaden, buitensluiten). Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en eventueel de omstanders. De pester heeft vaak een sterkere sociale positie dan degene die gepest wordt. Hierbij is het belangrijk te bedenken dat hierin niet altijd enkel de degene die gepest wordt slachtoffer is van de situatie.

Mogelijke signalen van pestgedrag:

1. Hoe herken je signalen van pesten bij de gepeste?
  - a. Het gedrag verandert (stil en teruggetrokken of agressief), soms is er een terugval (duimen, bedplassen, ...)
  - b. Staat letterlijk alleen, heeft geen of weinig (goede) vrienden
  - c. Klaagt herhaaldelijk over buik- of hoofdpijn of misselijkheid
  - d. Slaapt slecht(er), heeft plotseling nachtmerries
  - e. Lijkt ongelukkig of somber
  - f. Staat onder stress, is in paniek
  - g. Heeft (minder) zelfvertrouwen, durft niets alleen
  - h. Vermijdt de groep
  - i. Neemt 'onlogische' routes om zich te verplaatsen
  - j. Verandert het eetpatroon
  - k. Zoekt 'veilige' plekken op (bijvoorbeeld in de buurt van stafleden)
  - l. Heeft regelmatig kapotte spullen of verwondingen

2. Hoe herken je signalen van pesten bij de pester?
  - a. weigert om met bepaalde mensen samen te werken
  - b. zet zich af tegen de groep, speelt de baas
  - c. pikt er snel zwakke plekken uit
  - d. kan zich moeilijk inleven in anderen
  - e. aanvaardt moeilijk regels en grenzen
  - f. reageert vaker impulsief en agressief
  - g. signalen van een 'dubbelleven': in de buurt van een autoriteit is er niets aan de hand, op onbewaakte momenten misdraagt de pester zich

Niet al deze signalen komen bij alle pesters of gepesten voor en al zeker niet in dezelfde mate. Het zijn enkele signalen die alarmbellen kunnen doen afgaan.

Mogelijke interventies en consequenties

1. Bespreek het vernomen verhaal, de casus of de gesignaleerde situatie met (een deel van) de staf, waarna onderzocht kan worden welke interventies of consequenties passend zijn (zie onderstaand).
2. Voer een gesprek met het slachtoffer. Het is belangrijk dat het slachtoffer zich gehoord voelt en het volledige verhaal kwijt kan bij iemand, op een veilige manier. Het doel is om duidelijkheid te krijgen over de situatie en over hoe het slachtoffer zich voelt. Benoem dat (een deel van) het verhaal gedeeld zal worden met (een deel van) de staf.
3. Zet slachtoffers in hun kracht door hen bijvoorbeeld een extra taakje te laten verrichten of hun (tijdelijk) een uitzonderingspositie in de groep te geven (bijvoorbeeld teamleider laten zijn, iets te laten uitleggen etc.)
4. Organiseer een gesprek met betrokkenen. Deze groep kan bestaan uit de pester en belangrijke omstanders. Deze omstanders zijn zowel de mensen die meelopen met de pester als de mensen bij wie het slachtoffer zich wel veilig voelt.
5. Ga in gesprek met de pester en gepeste (samen dan wel apart) over mogelijke oplossingen om het pestgedrag te stoppen.
6. Koppel een buddy(-stafid) aan de pester/gepeste. Deze buddy kan bijvoorbeeld iets vaker contact zoeken met de deelnemer of tijdens de maaltijden standaard naast diegene gaan zitten.
7. Deel de pester of gepeste in andere groepjes in, om betrokkenen elkaar (tijdelijk) meer te laten ontlopen.
8. Geef de betrokkene een andere rol of functie geven voor een bepaalde tijd, waardoor het bestaande patroon (tijdelijk) wordt doorbroken.
9. Ontzeg een betrokkene tijdelijk de mogelijkheid om deel te nemen aan het dagprogramma (diegene bijvoorbeeld een middag in zijn tent laten zitten).
10. In het uiterste geval kunnen één of meer van de betrokkenen naar huis worden gestuurd als dit nodig blijkt om de veiligheid van het kamp, de staf of de deelnemers te waarborgen.